

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 10 hallituksen esityksen johdosta laiksi tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 7 päivänä helmikuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 3 laiksi tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n muuttamisesta.

Tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan veronalaiseksi tuloksi ei katsota, sen mukaan kuin verohallitus vuosittain tarkemmin määrää, työnantajan määräyksestä tehdystä virka- tai työmatkasta saatua matkustamiskustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja muunnimisenä hyvityksenä suoritettua matkakustannusten korvausta, niin myös ulkomaille työnantajan määräyksestä tehdystä virka- tai työmatkasta saatua vastaavaa korvausta, kuitenkin niin, että työnantajan määräyksestä riippumatta katsotaan aloilla, joilla erityistä työnteke mispaikkaa alalle tunnusomaisen työn lyhytaikaisuuden vuoksi joudutaan usein vaihtamaan, päivittäisestä asunnon ja erityisen työnteke mispaikan välisistä matkoista saadusta korvauksesta verovapaaksi tuloksi vain matkustamiskustannuksista saatu korvaus.

Tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 2 momentin mukaan verohallitus vahvistaa verosta vapaaksi katsottavien matkakustannusten korvausten perusteet ja määrät valtion kulloinkin suorittamia matkakustannusten korvauksia vastaaviksi, mutta kuitenkin siten, että huomioon otetaan edustavimmiksi katsottavien valtakunnallisten työ- tai virkaehtosopimusten mukaan olennaisesti muulla perusteella suoritettavat korvaukset.

Tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 8 kohdan erityisaloja koskevaa säännöstä on korkeimman hallinto-oikeuden päätösten mukaan sovellettava siten, että päivittäin asunnoltaan erityiselle työnteke mispaikalle kulkeva työntekijä saa vain matkustamiskustannusten korvaukset verosta vapaana, jos hänellä ei ole työnantajan määräystä, tai, vaikka hänellä työsuhteen pysyvyyden vuoksi katsotaan olevan työnantajan määräys, jos hänellä sen lisäksi ei ole varsinaista työpaikkaa.

Henkilöt, jotka tekevät työtään vaihtuvissa työkohteissa ja kulkevat niihin päivittäin asunnoltaan, saavat ylimääräisistä kustannuksistaan nykyisten säännösten mukaan verovapaina korvauksina katetuiksi vähäisemmän osuuden kuin verovapaaseen päivärahaan oikeutetut työmailla yöpyvät tai tilapäisiä työnantajan määräyksestä suoritettavia virka- tai työmatkoja tekevät, muutoin pysyvässä toimipaikoissa työskentelevät henkilöt. Tämän vuoksi hallitus ehdottaa, että aloilla, joilla erityistä työnteke mispaikkaa alalle tunnusomaisen työn lyhytaikaisuuden vuoksi joudutaan usein vaihtamaan, päivittäisen asunnon ja erityisen työnteke mispaikan välisten matkustamiskustannus korvausten lisäksi verosta vapaaksi tuloksi katsottaisiin myös eräin edellytyksin ateriakorvaus sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Verovapaan korvauksen maksamisoikeus erityisillä aloillakin olisi ainoastaan työnantajan määräyksestä tehdyillä työmatkoilla. Ehdotuksen mukaan korvausta ei voisi verosta vapaana suorittaa silloin, jos työmaalla tai sen välittömässä läheisyydessä on työnantajan järjestämä varsinainen työmaaruokala.

Muutosta ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettaa puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta toteaa, että päivärahojen, ateriakorvausten ja muunnimisinä hyvityksinä suoritettavien matkakustannusten korvausten osalta syntynyt lainsäädäntö ja verotuskäytäntö muodostavat nykyisin erittäin sekavan ja monimutkaisen järjestelmän, joka saattaa usein asettaa veronmaksajat keskenään epäoikeudenmukaiseen, verotukselliset peruseriaatteet syrjäyttävään asemaan. Tämän vuoksi valiokunta edellyttää, että hallitus pyrkii kaikkiin mahdollisiin tavoin selkiin-

nyttämään nykyistä tilannetta ja että hallitus pyrkii pikaisesti nykyistä yksinkertaisempaan ja oikeudenmukaisempaan järjestelmään, jossa nykyistä paremmin jo ennakolta voitaisiin tietää verotusseuraamukset.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 1986

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman, jäsenet Alppi, Joutsenlahti, Koskenniemi, Martikainen, Mäki-

Hakola, Pohjala, Rönholm, Surakka, Tenhiälä, Tikka ja Vainio (osittain) sekä varajäsenet Eklund (osittain), Mattila, Pekkarinen, Piipari, Sasi, Vepsäläinen ja Westerlund.
